

ВЫЛ ТУЖЕД

Udorasa VKP (B) Rajkomlən, Rajispolkomlən
da Rajprofsovetlən gazet.

MART
3
lun, 1934 vo
9 (206)

Skət vədiləm kırpdəm kuza u
kotyrtəmən mijanlıq tani kolə
petkədlənyiñ boşevitstskəj şamlun-
nyməs... da petkədlənyiñ kuzəm-
nyməs boşevistskəj ədjasən olə-
mə pərtin medbəzəd məqənəməs.

(XVII sjezd vülp
Molotov jort dokladı)

VKP(B) CK iz jılış partija XVII sjezdi Stalın jortlən otçotnəj doklad*)

1. İdejno-politiçeskəj veşkədləm kuza voprosjas

(Prodolzeni)

Libə boşlıq, suam, nacionallıq
vopros. I təni siiz-zə nacionallıq
voprosu, kəzi i mukəd voprosjas
kuza, partija əti jukənən em
vi-
zədləsjasas gudraşəm, kodi çütə
mijkə əzda əpasnost. Me şornitı
kapitalizm kolasjas vinovlun jılış.
Kolə pasjılıp, myj jəz vezərən kap-
italizmlən kolasjasas jopzıka vi-
novəs nacionallıq voprosu, libəj
mukəd voprosu şerti. Naja jona
viñovəs sə ponda, myj nələn em
pozanlınlı buru maskirujtçılıq
nacionallıq paşkəmə. Unaen məvralı-
lıp, myj Skrypniklən grekəvəjə
məs em ətka sluçaj, praviləy s
kezən iskluçenqə. Təjə abu zvy.
Ukrainalı Skrypniklən da siye
gruppalıq grekə vəjəshəs abu is-
kluçenqə. Taəem-zə vəzəndləməs
petkədçəsən torja jortjaslən i
mukəd nacionallıq respublikajasə.

Myj-nə loə nacionallıq kezəm-
məs,—zik ətkod, munə-e şornıls
vejikorusskəj nacionallıq kezəm
jılış, libə mestnəj nacionallıq
kezəm jılış? Nacionallıq kezəm
em roboçej klasslıq intərnacionalist-
skəj politikasə burzuazija nacio-
nallıq politikaə prisposoblaşdırı. Nacionallıq kezəmən petkədçən
„as“ „nacionallıq“ burzuazijalən
zilişməs orədnə səvetkəj stroj da
vər bergədnə kapitalizm. Kəknan
kezəməslən istoçniks, kəzi ad-
zannıb,—ətuvja. Siye — leninşkəj
intərnacionalizməs vəsəm. Kə-
jannıb-kə kəknan kezəmsə kütib
bi ulıb, kolə kuçkavın, medvoj-
dər təjə istoçniks kuza, sijəsas
kuza, kodjas vestən interpciona-
lizməs,—zik ətkod, munə-e şornıls
mestnəj nacionallıq kezəm
jılış, libə vejikorusskəj naciona-

lızmə kezəm jılış (burnəj əplid-
dişmentjas).

Vençənə sə jılış, kueəm kezəm
em medbəzəd opasnost, vejikoruss-
skəj nacionallıq kezəm libə me-
stnəj nacionallıq kezəm? Ənija
uslovijejas dərji təjə — formalnəj
da ta vəsna pustəj vençəm. Tes-
kod eşkə vəli setnə stav kad kez-
lə da stav şikas uslovijejaslıq
sog-
manı daş recept glavnəj da neg-
lavnəj opasnost jılış. Taəem re-
ceptjasas prirodaın voovəe avuəs.
Medbəzəd opasnostən loə siye ke-
zəm, kodkəd rənbd dudgisiń təb-
kaşın da kodlə təzənas lezisnə vəd-
tənə gosudarstvennəj opasnostə.
(Kuz aplidimentjas).

Ukrainalı ſoka-na qəvazən uk-
rainskəj nacionallıq kezəm ez
vəv medbəzəd opasnostən, no kor-
dugisiń təkəd təbkaşın da lezis-
nə səbə vədənən sə vyləz, myj

siye şurçəs intərvencionistjakəd,
təjə kezəməs loi medbəzəd opas-
nostən. Nacionallıq voprosu məd-
bəzəd opasnost jılış vopros resajt-
çə oz tərtəm formalnəj vençəmja-
sən, a siye kadşa oləməsli märk-
sistiskəj analiz vəcəmən da stav

əsəbkajassə velədəmən, kodjasəs
loi vəcəma təjə voprosas kuza.
Təjə tor-zə kolə vişfayıv obsej
politikasən vəşkədvəv da „sujga-
vuv“ kezəm jılış. Eəe i təni, kə-
zi i mukəd voprosjasən, em ne
icət gudraşəm mijan partijasa torja

slenjas vişədləsjasən, mukəd dyr-
jılış, vəşkədvəv kezəməs rənbdə
təs nüədigən, vestən kintəsə „suj-
gavuv“ kezəm vestəs da licədən
siyəd təsə, cajtarı, myj siye abu
əpasnəj, libə oməla əpasnəj. Təjə
şerjonzən da əpasnəj əsəvka. „Suj-
gavuv“ kezəməs təjə ustupkaşs,
nekiyi vəcən poztəmtor partijasa
slenjas. Təjə torjən-nin lezisnə po-
ztəmtor, myj bərja kadnas „sujga-

vuvvajas“ zikəz iskovtisnə vəşkəd-
vuvvajas pozisiya vylə da qədə
vyləs zvylləssə qınmən-nin najəs
oz torjavnə. Mi vek sulvlim, myj
„sujgavuvvajas“ sijə-zə vəşkəd-
vuvvajas, kodjas assınpəs vəşkəd-
vuvvajas maskirujtənə sujgavuvsa
flagjəsən. Ənija „sujgavuvvajas“
asınsə podtverzdajtənə mijanlıs
təjə suəmsə. Boştəj trockistskəj
„vjuşleşenqə“ koşanvoşa nomerjas-
sə. Myj korənə da myj jılış sen
gizənə gospoda trockistjas, myj-nə
petkədçə nalən „sujgavuvsa“ pro-
grammasə. Naja korənə: razavın
kolxozjasəs, kəzi qerentabelnəj
ovməsjasəs, razavın kəzvün kol-
xozjasəs, kəzi peştəm ovməsjasəs,
ətkazitçılıq kulaçestvoəs vətədan
politikasə, vər bergədçənə konce-
ssionnəj politikasə da setnə kon-
cessijsə mijanlış vəluna promy-
lennəj preddijatəjas, kəzi qe-
rentabənəjjasəs. Sə tijanlı zyek
trusjaslən da kapitalistjaslən pro-
grammasə, SSSR-ın kapitalizməs
vər suvtədan kontrrevolucionnəj
programmasə.

Myj-nə tajə torjalə medşa vəş-
kədvvuvvajas programmasə? Gə-
gərvoana, myj qınmən. Artmə,
myj „sujgavuvvajas“ javə şurçisnə
vəşkədvvuvvajas kontrevolucionnəj
programmasə, sə mogys, medbəm
nakəd ləşədnə blok da nüədnə
etuvja təs partijalı rənbd.

Kəzi-nə pozə ta vərən şorntılp, myj
„sujgavuvvajas“ abu əpasnə-
jəs libə oməla əpasnəjəs? Avi-
maj gəgərvoana, myj seeəm jəz,
kodjas viştalən taeəm ləşavtəm-
torsə (necypaşaçy), kişənə vasə
leninizmə zaklətəj vragjas məlniča
vylə.

Kəzi adzannıb, i təni partija vi-
zəs kezəmjasən,—zik ətkod, munə-
e şorntıls obvej politikasə kezəm-
jas jılış, libə nacionallıq voprosu
kezəmjas jılış,—kapitalizmlən
kolasjasas jəz vezərən, ta lədən
eəe i mijan partijasa torja slenjas
vezərən—vel-na viñov-lovjaəs.

(Vozə viñed 2-d listbokbəs).

*) Stalin jortlış otçotnəj dok-
lad zavodiqçəməsə viñed fevral
10-d lunşa 6-d №-bəs.

VKP(B) CK UZ JYL'S PARTIJA XVII-d SJEZDL'Y STA'LIN JORTL'ON OTÇOTN'EJ DOKLAD

So tijanlıs mijan idejno-politice-skaj uz kuza nekymen şerjoznəj da aktualnəj vopros, kodjas jyl's partijsa torja proslojkajasın eməs gəğərvotəm vizədləşas, gudraşəm, daj leqinizməs veskəda kezəmjas. A əd abu səmən tajə voprosjas, kodjas vylən pozə eşkə vali pet-kadınp partijasa torja slenjas vi-zədləşasın gudraşəm.

Kolə-ə ta vərgən şorñitnə, myj partijaın mijan stavls luçki bur?

Gəğərvoana, myj oz poz.

Idejno-politiceskaj uz kuza mijan mogjas:

1) partijalış teoretičeskaj sud-tasə kərpədnə kolana vyləz;

2) partijs stav zvenojsaın jom-mədnə iideologiceskaj uz;

3) partijs radjasınlı muslətəg nu-ədnə leqinizm propaganda;

4) partorganizacijajasəs da najəs gəğərtəs bespartijnəj aktivəs vəd-tınp leqinskəj internacionalizm şamən;

5) ne zevnə, a şmela kritikuştınp torja jortjasıls markşizm-leqinizməs kezəməs;

6) dugdəvtəg erdədavn leqinizməs vrazdəvnej teçənnəjəsəs iideologija da iideologija kolaşassə.

toritetəs kəptis vəvlətəm vyləz. I buree sə vəsna, myj nalən vylənəs da avtoritetəs kəptis zev vylə eupədə, — najə uzəs zavişita stavls, libə pəsti stavls. Siz suşana objektivnəj uslovijejas vylə ıstı-şəmən oz vermə lənə dorjəma. Sə vərgən, kor partijs politiceskəj tujvizlən veskədlunls vyləndəmə una voşa opətən, a tajə tujvizə roboçəjjəslən da kreştanələn dorjınp daşlunls oz vermə lənə es-kətəmən, siz suşana objektivnəj uslovijəslən röls zev jona çinis, sek, kor mijan organizacijajasən da seni vəskədləşjasən röls loi resajuejən da isklüçitelnəjən. A myj tajə loi? Tajə loi, myj mijan protivjas da izən tərmətəmtorjas vəsna kəvkutəməs vodə ənişan dassıslən əktəs jukənəs oz „objektivnəj uslovijejas vylə, a mijan aşnəm vylə i səmən aşnəm vylə.

Mijan em partijaın kik millon dorş unzək sən da kandidat. Mijan em komşomołn nof millon dorş unzək sən da kandidat. Mijan em kujim millon dorş unzək roboçej da kreştanskəj korrespon-deutjas. Osoaviaximən mijan em daskək millon sən dorş unzək. Profsojuzjasən dassızım millon sən. Tajə organizacijajasəsli mif objazanəs aslanəm usəx-jasən. I kət eşkə eməs mijan təəm organizacijajas da təəm po-zanlunjas, kodjas koknədən ver-memjassə perjəmən, mijan em ne eea tərmətəmtorjas, ne eea ləda protivjas, myzađəs tən səmən shi, mijan organizacionnəj uz, mijan oməl organizacionnəj veskədləm.

Veskədlən apparatjasən bjurokratizm da kancelareina, lovja da konkretnəj yeşkədləm pəddi oveej rukovodstvo jyləs bolğən, organizacijajasəs funktionalnəjə teçəm da licənəj kəvkutəm nuədtəm. izən ovezlička da uzalan don təntan siştemən uravnilovka, ispolneçən prəverajtəm dorvuy nuədtəm, askritikaş poləm, — so kəni mijan şəkədtorjasən petasjasəs, so kəni pozdəşənə əni mijan şəkədtorjasəs.

Vəli eşkə çelad şamən təvrapu, myj pozə vennə tajə şəkədtorjassə rezolucijajas da postanov-leşəjəs otsəgən. Bjurokratjas da kancelaristjas vazən-nin pesişli asşypls kisə sə vylən, medəm kik vylən petkədliy partija da praviştvo suəmjəslər vernoş, a zayı vylas — ruktyplər najəs sukno ulə. Medəm vennə tajə şəkədtorjasəs.

kədələn vermən kəşjəməs. Sə vərgən, kor şetəma veskəd tujviz, sə vərgən, kor şetəma voprosıls veskəd reseñə, uşlən uspəxys loə organizacijonnəj uş-sajn, partijalış tujvizə oləmə pərtəm vəsna təs kətəmən sajn, vojtərəs luçkiya vərjəmən sajn, veskədlən organjasıls suəmjəssə oləmə pərtəm vidlələm sajn. Tətəg partijaın veskəd-tujvizə da veskəd suəmjəs vermasın veskavn vyləd uueerb ulə. Nəsta jopzıka-ña: sə vərgən, kor şetəma veskəd politiçeskəj viz, organizacijonnəj uş re-sajə stava, sə lədən eəe i assəs politiçeskəj vizəlsıls suəbasə, — si-jəs oləmə pərtəməs, libə sələs provalsə.

Zvylyulas, verməməs vəli per-jəma da zavojujtəma partijalış vizə nuədan tuj vylən panıdaşsəs stavpələs şəkədtorjaskəd dorvuy da çörəda tıskəşəmən, tajə şəkədtorjassə venəm vylə partijəs da roboçej klassəs mobilizujtəmən, şəkədtorjassə venəm vəsna təs kətəmən, sogmətəm uşalışjasəs vestəmən da vırzıjkasəs vərjəmən, kodjas vermasın nuədnə şəkədtorjaskəd təs.

Kueəməs sijə şəkədtorjassə da kəni najə pozdəşənə?

Tajə şəkədtorjassə lənən mijan organizacijonnəj uş şəkədtorjasən, mijan organizacijonnəj veskədləmən şəkədtorjasən. Najə pozdəşənə mijan as pəckən, mijan veskədləs uşalışjasən, mijan organizacijajasən, mijan partijnəj, səvət-skəj, kəzajstvennəj, profsojuznəj, komşomołskəj da mukəd vədşikas organizacijajas apparatjasən.

Kolə gəğərvoon, myj mijan partijsno-səvətskəj, kəzajstvennəj da mukəd pələs organizacijajasən da seni veskədləşjasən vyləs da av-

VKP(B) CK ÜZ JYLŞ PARTIJA XVII-d SJEZDLЬ STAŁIN JORTLƏN OTÇOTNƏJ DOKLAD

kolə vəli partija političeskəj viz koramjas şerti vəfədnı miyan organizacionnəj usıls vərə koltçəməs, kolə vəli kırpdən organizacionnəj veşkədəmliş sudtasə na-

rodnəj ovməs stav jukənjasən političeskəj veşkədləm sudta vəstəz, kolə vəli voədçənə setçəz, medbəm miyan organizacionnəj us obespeçitcəs partijalış političeskəj lozung-jassə da suəmjassə oləmə pərtəm.

Medbəm venin tajə şəkərdorjassə da perjənə uspxejəs, kolə vəli kotaşın təs tajə şəkərdorjassə venəm vəsnə, kolə vəli tajə təskas kəskənə roboçej da kreştana mas-

saəs, kolə vəli mobilizujnə partijasəs, kolə vəli vesanın partijasəs da kəzajstvennəj organizacijasəs nənadeznəj, satlaşsəs da perero-

ditcəm elementjasəs.

Mıjə kolə vəli ta vylə?

Miyanlıs kolə vəli kotaşın:

1) Askritika paşkədəm da miyan usıls tərmətəmTORJAS erdədəm;

2) Şəkərdorjaskəd təskəsəm vylə partijnəj, səvetskəj, kəzajstvennəj, profsojuznəj da komsomölskəj organizacijasəs mobilizujtəm;

3) Partijalış da pravitełstvoıls lozungjassə da suəmjassə oləmə nuədəm vəsnə təs vylə roboçekreştanskəj, massaəs mobilizujtəm;

4) Uzałs jəz pərvənə socordjy-şəm da udarñicestvo paşkədəm;

5) MTS-sa da sovxozjassa politotdeljasıls paşkəd şet da partijno-səvetskəj veşkədləm sıktə matıştəm;

6) Narkomatjasəs, glavnəj upravleniñəjasəs da trestjasəs posnədəm da kəzajstvennəj veşkədləm predpriyatjəe matıştəm;

7) Uzałs obezlička da uz don sistemən uravniłovka vylədəm;

8) „Funkcionalka“ vylədəm, liçnəj klyukutəm kırpdəm da kollegijajas vylədəm vylə ustənovka kutəm;

9) Ispolnennə praverajtəm corzədəm da ispolnennə praveritəm vozə vylə corzədəm mogys CKK-RKI-əs reorganizujtəm vylə ustənovka kutəm;

10) Kvalificirovannəj uzałsjasəs kancelarijasıls proizvodstvo vylə matıştəm; upravleniñə apparatjasəs veşkədnə poztəm bjurokratjasəs da kancelaristjasəs erdədəm da vətləm;

11) Partijalış da pravitełstvoıls suəmjassə torkalışjasəs, oçkovtiratjelasəs da bolgəşjasəs uz vylə vestəm da na mestəda vyl jəzəs — uz vəcəs jəzəz vədvigajtəm, kodjas vermasnə obespeçitnə setəm uzən konkretnəj veşkədləm da

partijno-səvetskəj disciplina corzədəm;

12) Səvətsko-kəzajstvennəj organizacijasəs vesaləm da naıls statjassə çintəm;

13) Medbətən, nənadeznəj da pereroditcəm jəzəs partijaəs vesaləm.

So kueəməs medgərləş sredstvojasəs, kodjasəs kolə vəli kırpdən partijalən, sə vylə, medbəm vennə şəkərdorjassə, kırpdən miyan organizacionnəj usıls sudtasə političeskəj veşkədləm vəstəz da tazikən obespeçitnə partijalış tuvizsə oləmə pərtəm.

Ti tədannıb, mıj miyan partija-lən CK tazi buree i nuədis asşəs organizacionnəj usəs otçotnəj kadas.

Taın CK rukovodstvujtçis Lenin genjialnəj vizən sə jylş, mıj medbəsbdorjəs organizacijonnəj usıls — jəzəs vərjəm da ispolnennə praverajtəm.

Jəzəs vərjəm kuza da seeəmja-səs vestəm kuza, kodjas ez opravdajtnə aşnəsə, me eşkə kəsji viştavnə kəmənkə kvy.

Ispравitcətəm bjurokratjas da kancelaristjas kənzi, kodjasəs vestəm kuza miyan abu əkevəm tor-jaləm, — em nəsta kək sikas uzałsjas, kodjas padmədənə mıjanlıs uz, mesajtənə miyan usıls da oz şətnə mıjanlıs munnp vozə..

Əti sikas uzałsjasıls, sijə voz-za tədalana zaslugajasa jəz, vel-mozajən ləm jəz, — jəz, kodjas artalənə, mıj partijnəj da səvetskəj zakonjas gizəma abu naıvylə, a durakjası. Sijə buree se-eəm jəz, kodjas oz ləddənə kola-naən oləmə pərtənə partijalış da pravitełstvoıls suəmjassə. Mıj vylə najə artalənə partijnəj da səvetskəj zakonjas torkaligən? Najə na-dejtçənə sə vylə, mıj səvet vlast oz vərzəd najəs vozza zaslugajas vəsnəs. Mıj yəçnə taeəm uzałsjasıls? Najəs kolə veşkəda vestənə veşkədlən uzałsjas vylə, najə vozza zaslugajas vylə vızətəg (Goraləm: pravilnə). Najəs kolə vestənə dolnəst kuzaabs uylan lezəmən da ta jylş peçatə jəzədəmən (Gorədəm: pravilnə). Təjə kolə sə mogys, medbəm çetçədən mestəsə stav tajə zaznajtçəm bjurokratjassə da vajədnə kolana mestə. Təjə kolə sə mogys, medbəm jommədnə partijnəj da səvetskəj disciplina miyan stav uzałs.

A əni məd sikas uzałsjas jylş. Me təd vylən kuta bolgəşjasəs me eşkə sui cəstnəj bolgəşjasəs (şeram), jəz, kodjas cəstnəjəs, pre-

dannəjəs səvet vlaştı, no oz şam-tınp veşkədılıp, oz şam-tınp tıjkə kət kotaşın. Menam koşan vo vəli şorñi əti taeəm jortkəd, zev uvazajtana jortkəd, no veşkədnə poztəm bolgəşkəd, kodi vermas vəjtənə bolgəmas kət ku-eem lovja iz. So sijə şorñi.

Me: kyzı tıjan deləb kəzənad?

Sijə: kəzənən, Stalin jort? Mi mo-bilizujtçim (şeram).

Me: no i myj-zə?

Sijə: mi çorıda suvtədim vop-rossə (şeram).

Me: no, a vozə kyzı?

Sijə: miyan em perelom, Stalin jort, regəd loas perelom (şeram).

Me: a kyz-nə əşkə? Kyzı tıjan kəzənad?

Sijə: kəzənad miyan əni kezə-ninəm-na oz artıb, Stalin jort (stavən şeram).

So tıjanlıs bolgəşlən çuzəmva-nıb.

Zik sizi, kyzı nevazən donjavlıs əti ukrainskəj roboçej əti organizacijalış ussə, kor sibəs jualisnə tajə organizacijasa viz jylş: „myj-zə viz jylş.. vizbs, dert, em, sə-myı usıls, oz tədav“ (ətuvja şeram). Tədalə, tajə organizacijalən eəe-zə eməs aslas cəstnəj bolgəs-jas.

I kor uzałs vyləş çəvtalan taeəm bolgəşjassə da ıstan operativnəj usıls ılvəzək, najə kinissə sevgə-dənə da cüjmalənə: „myj-s-nə mi-janəs çəvtonp? Mi-əməj egə stava-vəçəj, mıj kolə uzałs, egə-məj çuk-kərtəj udarñikjasıls slot, poçotnəj prezidiuma mi-əməj egə vərjəj CK politbüroıls sostavə (stavən şeram), egə-əməj ıstəj Stalin jortlı çoləm, — myj-nə nəsta mi-jansən korannıb?“ (stavən şeram).

Najəs-kə-əd kolə operativnəj usıls vylə, najə vermasnə lovja uzałs pədtənə va kod kizer pomtam kuz şorñijasən. Tədalə, najəs kolə bo-stavnə us vylşnəs da puktavnə məd sikas ne operativnəj uzałs vylə. Bolgəşjaslıs operativnəj us vylşnə abu mestə (gorədaləmjas: praviñə. Aplodimentjas).

Kyzı CK veşkədlis səvetskəj da kəzajstvennəj organizacijasə jəzəs vərjəmən da kyzı sijə nuədis ispolnennə praveritəm jommədan us, me zənədika viştali-nın. Bur-zıka tıjanlıs ta jylş viştalas Kaganoviç jort sjezd şorñijassa koj-məd punkt kuza.

A ispolnennə praveritəm jom-mədnəm kuza us vozə nuədəm jə-

(Vozə vızəd 4-d listək).

VKP(b) CK UZ JYL'S PARTIJA XVII-d SJEZDLB STAÇIN JORTLÖN OTÇOTNÖJ DOKLAD

İls, ta jyl's meim okota eşkə vell viştavın goz-məd kív.

Ispolnennə prəveritəm bura ko-tıfəm kütə resajuseəj tədcanlun vjurokratizmkəd da kancelarseinakəd tıskashəmən. Pərtçənlər oləmə veşkədləs organizacijasən su-əmjasəs, ali-nə vjurokratjasən da kancelaristjasən puktəşən noj ulə, uzałər-ə apparat cəstnəja da bol-sevistşkəja, ali-nə bərgalə tırtəm izki moz,—stav tajətor jyl'ssəs po-zə askada tədnə samən ispolnənə prəveritəm bura puktəm dırji. Ispolnennə prəveritəm bura puk-təməd—sija seəm prozektor, kodl ətsalə jugdədnə apparatjasılsə uza-ħubəj kadə da petkədnə erdvələ vjurokratjasəs da kancelaristjasəs. Pozə şmela sun, myj dassəs ək-tyis rai tənda mijan nelückijas da proqryvlas loənə sə vəsnə, myj ispolnennə prəveritəməs abu puk-təmə. Oz vermyən lońp ne eskəm-jas, vəliskə ispolnennə prəveritəməs nelückijassə da proqryvassə tədəməs eskə ez lo lezəma.

No, medəm ispolnennə prəver-kaś inmis kolanañə, kolənə eea pəddi kük uslovijə: əti-kə,—ispol-nennə prəveritəməs med vəlī dor-vub tınu, a oz kadəs-kadə; məd-kə,—medəm partijno-səvetşkəj da kəzajstvennəj organizacijasə stav zvenojasən ispolnennə prəveritan uz nuədan jırıñ sulalınsə ez vto-roştepennəj jəz, a tırmətan av-rişeta jəz—əşəs organizacijasən veşkədləşjasəs.

Ispolnennə prəveritəm bura ko-tıfəm medəsə ızzəd tədcanlun kütə centralnəj vəşkədləs ucrezdennej-jasib. As organizujtəm şerliş RKI oz vermyə mogmədnə bura puktəm ispolnennə prəveritəmib koram-jassə. Nekəmən vo sajyn, kor mijan kəzajstvennəj uz vəlī jöñzəka prəstəjən da kor vəlī pozə artav-ny stav narkomatjasib da stav xozorganızacijasib uz inşpekti-rüjtnə pozanlun vylə, seki RKI vəlili as mestaas. No əni, kor mijan kəzajstvennəj uz vıdnis da loi sloznəjəyk, da kor abu-ñin kolanjunib əpi pozanlunib, sijaş in-spektrüjtnə əti centrşan, RKI-ib kolə perestroitcən. Əni mijanib kolə oz inşpeksiya, a centrşas su-əmjas oləmə partəmcə prəveritəm, əni mijanib kolə centrliş suəmjas-sə oləmə partəm bərsa kontroj.

Mijanib əni kolə seəm organizacijə, kodl eşkə univerşalnəj mog as vyləs soştag—inşpekti-rüjtnə “vıdnəs da stavsə”, vermis eşkə vəşkədnə assəs stav şuslunsə kontroj kuza uz vylə, Səvet vlaşt cen-

trañnaj ucrezdennej-jasib suəmjas-sə oləmə partəm kuza prəeritan uz vylə. Taəem organizacijas vermas lońp səmən səvetşkəj kontroj nuədəs komišsija SSSR-sa SNK berdiñ, kodl uzałə SNK in-dədjas kuza da kodlən mestajas vylən em mestnəj organjassən za-viştəm predstavitejjas. A medəm sylən vəlī kolana avtoritet da medəm sijə kolə sluçajjas dırji vermis kəskynə klykułtəmə uzałəşəs, —kolə medəm Səvetşkəj Kontrol nuədəs komišsijasa slenjasə kan-didatjasib inđişisnə partija sjezdən da vənşədalısnə SSSR-sa CIK-ən da SNK-ən.

Me çajta, myj səmən taəem organizacija vermis eşkə jomnədnə səvetşkəj kontroj da səvetşkəj disciplina.

Bostnə-kə CKK-əs, to, kzyi təd-sa, sijəs vəlī ləşdəmə medşasə partijasın raskol predpreditəm mögəy. I tədannıb, myj raskol loan opasnostib zvyibəs mijan vəlvli əti kada.

Mijan abu-ñin raskol loan opas-tnost. No mijanib əni kolə seəm organizacija, kodl eşkə vermis as-səs stav şuslunsə veşkədnə partijasib da sija Centralnəj Komitətib suəmjasə cləmə partəm kuza prəverka vylə.

Gəğərvoana, myj taəem klyku-tana organizacijalən kolə lońp ızzəd avtoritet. A medəm sylən vəlī tırməmənja avtoritetib, medəm sijə vermis kəskynə klykułtəmə myz vəcəməs īubəj otvet-stvennəj robotnikəs, sə lədən eəs i CK-sa slenjasəs, —kolə, medəm tajə komišsijasa slenjasəs vermis zəriňib da vestənə-səmən partijalən medvylıssə organib —partijalən sjezd. Oz vermyə lońp som-nəciə, myj taəem organizacija euk vermas obespeçitnə partijasa cen-tralnəj organjasib suəmjasə oləmə partəm bərsa kontroj da Jon-mədnə partijnəj disciplina.

Taəəmi deləbs organizacionnəj veşkədləm kuza voprosjaskəd.

Organizacionnəj uz kuza mijan mogjas:

1) Mijanib organizacionnəj uz-sə i vəzavylə klyredən partija pol-işiceskəj viz korəmjas vestə;

2) Klyredən operativnəj veşkədləmsə pol-işiceskəj veşkəcləm sud-ta vestə;

3) Perjənib sijəs, medəm organizacionnəj veşkədləmsə tırvıja obespeçivajtis partijasib pol-işiceskəj lozungjassə da suəmjasə oləmə partəm.

Me pomala jortjas otçotnəj dok-ladəs.

Kueəm vlyvodjas səbəs petən?

Əni vıdən-ñin pəddi puktən, myj mijan verməmjasəs gərüşəs da qətçəd vəvli təməs. Vəl regərdja kadən stranaəs vuzədəma indu-strializacija da kollektivizacija tu-vylə. Verməmən tırtəma pervoja vitvoşa plan. Tajə çuztə mijan uzałəşjasib gordost da jomnəda aslanib vlyjassə eskəm. Tajə, dert bur. No verməmjasən mukəd dır-jibis em i oməllador bok. Naja mukəd dırjibis çuztən ənekəm opasnostjas, kodjas, lezpl-kə naş paşkavnb, vermasib omələ vajədnə. Em opasnost, — kodşurəlsən mijan jortjaslən vermas jurbs ber-gədçənib taəem verməmja ssəs. Taəem torjasib, kzyi tədam, mijan vəvlinə. Em opastnost, myj kodşurəlsəs mijan jortjas piş, ver-məmjasib kolməmən, poməz vo-as əvəqəşəsə da zavodifas unmov-skadnə assə oqjəşana şı'ləmən, seəm şamajəsen, myj “mijanib əni more riżəsəz” da myj “mi, kət kodəs, vermas sapkajəsən ıjlı-nı” da §. v. Tajə ətə-na abu lońp vermyətəmətor, jortjas. Ninəm loj-zıkyib oz vermyə lońp tajə nastroj-jeñjəjasib klyps, sə vəsnə, myj najə razoruzajtən partijas da demobilizujtən səbəs radjassə. Taəem məvrjasib-kə lońp mijanib stav uspexjassə orədan ugroza ulən. Dert, mi pervoja vitvoşa plan tırtim verməmən, Tajə zvyib. No tajən uzałə oz-na poməs, jortjas. Vozən məd vitvoşa plan, kod-dəs sız-zə kolə tırtib, daj sız-zə verməmən. Ti tədad, planjas tırt-şənə şəkədtorjaskəd tısvı, şəkədtorjassə venəm nuədəmən. Sız-kə, lońp şəkədtorjas, loə i nakəd tısvı. Molotov da Kujvıev jortjas vis-talasnə tıjanib məd vitvoşa planıb. Naja dokladjasib ti adıad, kueəm gərjəs şəkədtorjas kovmas mijanib vennə tajə ızzəd plansə oləmə partəm mögəy. Sız-kə, oz laqtədnə kov partijas, —a kypəd-nə səbən şuslun, oz unmovskədnə sijəs, —a kutib bojevəj daşlunib, qərazoruzajtib, —a vooruzajtib, —e demobilizujtib, —a kutib sijəs mo-bilizacija sostojañdən məd vitvo-şa plan oləmə partəm vylə.

Tatlıs pervoja vlyvod: ne uv-le-kaçtən vostəm verməmjasən da ne əvəqəşib.

STAŁIN JORT OTÇOTNĘJ DOKLADLƏN POM

Mi perjim verməmjas sə vəsna, məj mihan vəli partijalən vəşkədlən vəşkəd viz da kuzim kotoğtın massajasəs tajə vizsə oləmə piədəm vylə. NİNƏM i şorqitnə, məj tajə uslovijeastəgəs eşkə mihan ez vəvən sijə verməmjasəs, kodjas mihan əni eməs, daj kodjasən oşyışam. No kutnə (imejtib) vəşkəd viz da kuznə sijəs pərtnə oləmə—tajə zev soçtor vəşkədləna partijajas oləmən. Vizəldəj mihanəs gəgərtəs stranajas vylə: una-ə ti adzad vəşkədləna partijajasəs, kodjaslən em vəşkəd viz da kodjas sijəs nuədənə oləmə? Taeəm partijajasəs mırnə əni avuəs, əd stavnəs najə olənə vozəvələ perspektivatəg, gudraşənə kriziz хаosu da oz adzənələnən tajə aslaş vırgılkunna? Sıb, məj sijə ləo markşistskəj partijaən, leninskəj partijaən. Sijə objazan sıb, məj vəşkədləşsə aslas izən Marks-Engels-Lənin velədəmən. Oz vermy lənəs eskütmələn, kütçəz mi koşam vernəjəs sijə velədəməsə, kütçəz mi kutam sijə kompassə, mihan lənən verməmjas aslanım izən.

Sənəp, məj Rytvynvylən, kueəm surə gosudarstvojasən, markşizm vırgədəma-qın. Sənəp, məj sijəs vıttə-kə vırgədis burzuazno-nacionalističeskəj tujviz, kodi suşə fasizmən. Taja, dert, puştak. Tazi vermasnə şorqitnə səmən jəz, kodjas oz tədnə istoriya. Markşizm em roboçəj klassən korenən intəresjas-lən nauçnəj petkədəm. Medəm vırgədnə markşizməs, kolə vırgədnə roboçəj klassəs. A roboçəj klassəs vırgədnə on vermy. 80 yoxs unzək kolis sijə kadşan, kof markşizm petis arena vylə. Taja kadnas dasjas da şojas burzuaznəj pravitəstvojas bostslyisnə vırgədnə markşizməs. I məj-zə? Burznaznəj pravitəstvojas loktalisnə da munalisnə, a markşizm vek koşlis (ızəd səbə aplodışmentjas). Sıb-na unzək,—markşizm perjis sijəs, məj sijə boştis tırvərmən tıvəvəsa kvajtəd jukən vylən, daj verməməs perjis burəs sijə stranabn, kütçəs markşizmə sulisnə poməz vırgədəmən (ızəd səbə aplodışmentjas). Oz pozıkkəpənə sluçajnostən, məj strana, kənə markşizm perjis tırvərməməsə, əni mu vylən ləo zik əti stranaən, kodi oz təd križisjas da uşəmaləm, kor stav mukəd stranajasən, sə ręekən eəe i fasizm stranajasən, so 4 vo-nin ızədalə križis da uşəmaləm. Avu-

jortjas, tajə abu sluçajnost. (Kuz aplodışmentjas).

Da, jortjas, mi aslanım, verməmjasən objazanəs sıb, məj uzalim da tıskasim Marks—Engels—Lənin znamja ulən.

Tatış məd vıvod: lənəs poməz vernəjən Marks, Engels, Lənin ızəd znamja (aplodışmentjas).

SSSR-sa roboçəj klass vına ne səmən sijən, məj sıbən em tıskasən ispratajəm leninskəj partia. Sijə vına vozə, ne səmən sijən, məj sijəs dorjənə ızalıs kreştan millionjas massajas. Sijə vına nəsta sijən, məj sijəs rıkə da sıbə otsala stavmuvəvsə proletariat. SSSR-sa roboçəj klass em jukəd stavmuvəvsə proletariatlən, sıbən vozəntipinə otrad, a mihan respublikası—stavmuvəvsə proletariatlən çutəmtor. Oz vermy lənəs eskütmələn, məj sıbə-kə eşkə ez yəv otsəgəs kapitalističeskəj stranajas-sa roboçəj klassan, sijə eşkə ez vermy kutnə vlaştə aslas kılın. Sijə eşkə ez vəc uslovijəjassə sozialističeskəj stroitelstvo vylə, —siz-kə,—sıbən eşkə ez vəvən sijə verməmjasəs, kodjas sıbən əni eməs. SSSR-sa idvəcej klassən kapitalističeskəj stranajassa roboçejəkəd intərnacionalnəj jidəjjasəs, SSSR-sa roboçejəslən stav stranajassa roboçejəkəd vokşama sojuz, so əti peləsuv izjəs Səvet-

jas Respublikası vınlən da ızədlən-lən. Rytvynvylən roboçəjəs 8ıənə, məj SSSR-sa roboçəj klass em udarnəj brigada stavmuvəvsə proletariatlən. Taja zev bur. Taja loə, məj stavmuvəvsə proletariat das i vozə vylə dorjənə SSSR-sa roboçəj klassəs aslas vınjəs da pozanlunjas şertiş. No tajə puktə mihan vylə zev gırıs objazannəstjas. Taja loə, məj mihanlı aslanım ızən kolə petkədənə stav stranajassa proletarijjasəs udarnəj vri-gada poçotnəj ənim. Taja eəktə mihanəs sə vylə, medəm vırgıka ızənən da vırgıka tıskasın mihan stranabn sozializ poməz verməm vəsna, stav stranajasən sozializm verməm vəsna.

Tatış kojməd vıvod: poməz lənəs vernəjən proletarskəj intərnacionalizm dələb, stav stranajassa proletarijjasə vokşama sojuz dələb. (Aplodışmentjas).

Taeəməs vıvodjas.

Med olas ızəd da nekoden vermyən znamja Marksən, Engelsən da Ləninən! (Stav zallən gırıs, dər lənəvtəm aplodışmentjas. Sjezd vəcə ovacijə Stalin jortlı. „İntərnacional“ şılləm. „İntərnacional“ pomaləm vəras ovacijə vyləs zavoditə vyl vınnən. Gorədəmjas: „Ura Stalin“, „Med olas Stalin“, „Med olas partijalən CK“.)

VKP(B) CK iz jılış Stalin jort doklad kuza partija 17-d sjezdlən rezolucija

(PRIMITƏMA ƏTSƏGLASƏN)

VKP(B) CK iz jılış Stalin jortlıs otçetnəj dokladə kvyzam vərən partijalən 17-d sjezd suə:

1. Stavnas daj zoqnas oşkənə VKP(B) CK-ıls političeskəj vızsə da praktiçeskəj ızzə.

2. Oşkənə Stalin jortlıs otçetnəj dokladə da eəktənə me-stavvəsə stav partijnəj organizacijasə aslanıbs ızas rukovod-stvujtçənə Stalin jort dokladıb şetəm inədjasən da mogjasən.

Pavlovəs premirujtəma 300 sajtən

Fevral 19-d lunə Obispolkom-ıən prezidium suis premirujtəm Çernyv şiktsəvetə juralış Pavlov jortəs 300 sajtən da starostat rukovoditeles 100 sajtən vər plan 100% vylə fevral 15-d lun kezli tırtəməş da bur kaçestvo vəçəməş.

Çernyv şiktsəvet torjalə şiktsəvetjasəs i mukədzagotovka da votjas vozən tırtəməş.

Kodjas Çernyv vərsa

kandidatjas juərtəj

„Vıltujəd“ gazetə.

Redakciya.

IV-d Krajuvska Ispolkom pļenum kezle petn prorgvjas

Mart 8-d lun kezle vonb týrvermēmēn

Stavmuvska p'uvbabajaslēn prazdnik, tajē voyn loktē týrvermēmja ēn socializm strāitēmēn, sē vylē poduv puktēma lois vozza vitvoyn, a mēd vitvoşa plan kuža suvtē nēsta vyzd mog klassasēs būrēdēmēn zaversitē sociališčeskēj ovestvo.

Sociališčeskēj ovēs tečēmēn SSSR-yn p'uvbabajas puktiņš una vylē, petkēdliņš asšiņš sposobnošt, kor gerojskēja naīe uzaļēn vyd učastok uz vylēn.

Torja-nin kolē otmetiņš sijē učaščiesē mijan komi p'uvbabajslēs, myj naīe nartītčylišnē sēmēn ozr jēzēn, no i roč jēzēn. Nartītan ulš mezdis Oktabrsa revolucija — proletariaten diktatura. Šē vēryn p'uvbabajas kūtčišnē kērēdny tēdāmlun i ēteāe strāitēn vylē olēm.

Tajē stavēs vištalē, myj p'uvbabajaslēn em sposobnošt ētkod niukēd jēzkēd.

Tajē voas, prazdnik kezle lēšēdēmēn suvtēdē mogēn tēdmēdny da donjavnē kūcēma učastvujtēnē xožajstvenno-političeskēj mogjassē vyrpolnītēmēn mēd vitvoşa mēd voyn. Ta mogēs kolē vēčavnē delegatkajas da stav p'uvbabajas kostēn sobranīnējas. Tēdmēdny naīe uzyš bur i omēl torjassē. Petkēdny erdvylē udarnīcājasēs vēr uzyš, kolxoz uzyš, askadē nalogjas gosudarstvo tēptēšjasēs, a sizi-zē petkēdny erdvyle kulackēj sabotaz nogēn otnēšītčišjasēs, kodjas oz bura učastvujtēnē gosudarstvennēj, kolxoznēj uzyš, kodjas oz vypolnajtēnē as kadēn vot tēptēmēn. Takēd eēe nūnē jona razjašnītēnēj uzy p'uvbabajslēs vñimānē mobižuji tēvar, med nēsta jōzyska jitčēmēn,

gēgērvoēmēn, socsorevnovaņē da udarnīcestvo paškēdēmēn uzačnē vēržagotovka zaversitēmēn mart 10-d lun kezle, askadēn votjas tēptēmēn, kolxoznēj uzy burmēdēmēn, bura skētvižēm-dēzērītēmēn, finplan tērtēmēn da s. v. Tajē talunja lun kezle ugroza uzy.

Taeām gērēs mogjas olēmē pērtigēn klassē ēj vrag kulak da sēlēn agentura oz uzy, nuēnē torkašana uzy, torja-nin sijē vylē kēskēn as dinē p'uvbabajasēs. Tajē joz agitacijā vylē kolē šētēn sokrusišēnēj otpor.

Mart 8-d lun vitčiņē da kollēdīgēn kolē organizuji tēvnum kezle.

torja brigadajas vyd učastok uzy da dejstvītēnē nēsta vyzdēzēk entuziazmēn voştē týrvermēmjas,

Bur otnoseñē da vermēmjas voştēm resajtē uspēx socializm strāitēmēn. Ovēs kērtēm resajtē stranalēs oborona kērēdēm, kor kapi alističeskēj mir lunēs-lun kēsjēs petnē SSSR vylē vojnaēn. Oborona joniādēm mogēs kolē vēčavnē subbotnikjas da realizuji tēv 100% vylē OSO 8-d lotbilet.

Prazdnik kezle lēšēdēgēn, tajē mogjas berdē kolē obvātētē vyzdē vñi nānē da dobitčiņē zvyt vylē planjas tētēm IV Krajuvska ispoiknm pļenum.

SVODKA

vēržagotovka tēmētē kūzta fevral 28-d lun
kezle rajon paša

VĒRPUNKTJAS	Tērtēma rubka % %	Vit lunja ēd rubka vylēn.	Kēskēma % %.	Vit lunja ēdjas kēkskāsēm.
Slēbēda	100,1	0,1	92,6	3,6
Koslan	90,1	3,7	87,1	14,1
Pissa	91,7	3,4	87	7,7
Ertēmdin	100,2	3,9	97,9	5,1
Vazgort	87,4	2,2	74,1	4,2
Jovkēz	89,3	2,8	75	5
Vērpromhox paša .	92,3	2,4	84,7	6,7

Jēzēdēm

„Kreštanskēj gazetalēn“ redakcija fevral, mart da aprel tēlēšjasē suē lezēn slovar. Tajē vēsna korē vyd uzaļēs, kolxozdiklēs, šēlkorlēs med naīe gizēn redakcija tēdtēm kēvjaš (gēgērvotēm), kodēs adzvēlētē gazeta Ibdēgēn.

Adres: Moskva 7, už. Komin-
terna, 9.

„Torgsin“

tēvar donjas cintēma

Saxar raf. klgr.—28 ur, ris—18 ur, psono—9 ur, konditerskējēs cintēma 30-40 prēc., sizi-zē una cintēma xlop.-vumaznēj tēvarjēs.

Vēr bur, una pēlēs tēvarjas,
REGDZĒK NĒBALĒJ.

Koslan „Torgsin“.

Redaktor pēddi P. VANJEV.